

Sygn. akt *I ACa 421/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Małgorzata Gulczyńska**

Sędziowie: **Jacek Nowicki /spr./**

/del./ Andrzej Adamczuk

Protokolant: **st.sekr.sąd. Kinga Kwiatkowska**

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. L. (1)**

przeciwko **S. (...) (...) P., P. P. (1), S. S. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydziału XIV z siedzibą w Pile

z dnia 18 grudnia 2018 r. sygn. akt XIV C 1080/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych P. P. (1) i S. S. (1) kwoty po 2.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. zasądza od powoda na rzecz S. (...) kwotę 2.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Andrzej Adamczuk Małgorzata Gulczyńska Jacek Nowicki

Sygn akt I ACa 421/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 września 2016 r. T. L. (1) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych: S. (...) P. w P., P. P. (1), S. S. kwoty 950 420 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu podał między innymi, że w Sądzie Okręgowym w Poznaniu toczyła się sprawa z udziałem powoda oraz P. K. (1) z tytułu rozliczenia ich wzajemnej współpracy. Powód został następnie ubezwłasnowolniony częściowo postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 września 2005 r. Sąd Rejonowy w Pile ustanowił dla powoda kuratora w osobie A. L.. Ubezwłasnowolnienie zostało uchylone postanowieniem z dnia 19.10.2011 r. Pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie przeciwko P. K. (1) był pozwany S. S. (1). W toku tej sprawy została zawarta ugoda pozasądowa, a powództwo zostało wycofane –

postępowanie umorzono. Według twierdzeń powoda – na mocy zawartej ugody, P. K. (1) miał mu przekazywać co miesiąc kwotę 800 EUR, z czego zobowiązany się wywiązywał. W 2010 roku P. K. (1) miał nakłonić powoda i jego żonę do podpisywania dokumentów, z których miało wynikać, iż przekazywanie tych kwot miało miejsce w wykonaniu umów pożyczek. Następnie – w roku 2011, powód wytoczył przeciwko powództwo przed Sądem Okręgowym w Poznaniu przeciwko P. K. (1) powództwo „o wykonanie ugody”. Sprawa miała sygnaturę I C 31/11. Powód przegrał tę sprawę w obydwu instancjach. Kierowane przez powoda zawiadomienia do organów ścigania dotyczące oszukania go przez P. K. (1) były załatwiane odmownie przez prokuraturę. Powód zamierzał skierować sybsydiarny akt oskarżenia, jednakże nie został on skutecznie złożony z uwagi na niedochowanie terminu do jego wniesienia przez pełnomocnika powoda – pozwanego adwokata P. P. (1). W dalszej części uzasadnienia pozwu powód T. L. (1) zawarł negatywną ocenę orzeczenia wydanego w sprawie I C 31/11. W ocenie powoda za jego straty jest odpowiedzialny Sąd Rejonowy w Pile, który wyznaczył „niewłaściwego kuratora” – A. L., która cierpiała na zaburzenia psychiczne. Kolejnym podmiotem odpowiedzialnym za utratę majątku pozwanego miała być P. (...), która „nie wyraziła jakiegokolwiek zainteresowania zgłoszonymi sprawami i zaniechała ich prowadzenia”. Prokuratura skutecznie chroniła i chroni człowieka, który oszukał powoda i jego rodzinę, a nie uczyniła najmniejszego kroku w celu wyjaśnienia prawdy. Z kolei – pozwana P. (...) P. w P. nie wykazała zainteresowania wyjaśnieniem sprawy ugody, do której doszło w kancelarii (...) – W.. Zdaniem powoda – tenże organ ścigania w zbyt dużym stopniu oparł się na ustaleniach Sądu Okręgowego ze sprawy I C 31/11. Jeśli zaś chodzi o pozwanego P. P. (1) – pozwany ten złożył prywatny akt oskarżenia po terminie, popełnił więc „błąd”, który nie powinien mieć miejsca. Pozwany ten „zamknął powodowi drzwi do sprawiedliwości” przez swe zaniechanie. Co się zaś tyczy pozwanego S. S. (1) – pozwany ten, będąc pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie I C 1649/04 przez swe zaniechania nie doprowadził do „ugody na piśmie z K.”.

Na łączną kwotę dochodzonych w procesie roszczeń składały się następujące składowe: 114 820 zł z tytułu rzekomych „umów pożyczek” udzielonych do roku 2010; kwota 268 800 zł – kwota, wynikająca z pozostałych 7 lat do zapłaty miesięcznie; kwota 250000 zł – równowartości lokalu w P., przy ul. (...)/U1; kwota 316 800 zł – należności z tytułu bezumownego używania rzeczy zawłaszczonych przez K. w telewizji kablowej na F. w B.. Zdaniem powoda – pozwani winni spełnić świadczenie solidarnie, a kto z pozwanych w jakim stopniu zawinił – pozostawia do oceny sądu.

Pozwany S. P. zaprzeczył wszystkim twierdzeniom pozwu oraz podniósł zarzut przedawnienia. Pozwany przedstawił w uzasadnieniu okoliczności przemawiające za oddaleniem powództwa.

Pozwany P. P. (1) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zawiadomienie o toczącym się postępowaniu (...) SA.

Pozwany S. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2018r. Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powoda na rzecz pozwanych P. P. (1) i S. S. (1) kwoty po 14000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. zasądził od powoda na rzecz S. (...) kwotę 14 000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia:

W związku z sięgającą jeszcze lat dziewięćdziesiątych współpracą między powodem, a P. K. (1), doszło między nimi do konfliktu i wzajemnych roszczeń.

Nieporozumienia co do wzajemnych rozliczeń znalazły swój finał w sądzie. W sprawie I C 1649/04 T. L. (1) pozwał P. K. (1) o kwotę 712 021 zł z tytułu zwrotu wartości korzyści uzyskanych przez tego ostatniego kosztem powoda. P. K. (1) wnosił o oddalenie powództwa. W sprawie tej powód T. L. korzystał z pełnomocnika z urzędu – adwokata S. S. (1). P. K. (1) był reprezentowany przez adwokata z wyboru – adwokata R. K.. Strony toczyły negocjacje w zakresie ugodowego zakończenia sporu. Rozmowy prowadziły głównie same strony. Udział S. S. (1) i R. K. był znikomy. W

kluczowym spotkaniu pozwany S. S. (1) nie brał udziału (na wyraźne życzenie powoda). Powód poinformował swego pełnomocnika, że doszedł do porozumienia i żąda cofnięcia pozwu. Tak też się stało (powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia) i postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 27 lutego 2008 r. Postanowienie nie zostało zaskarżone.

Następnie relacje między powodem a P. K. (1) uległy poprawie. Powód zawierał z P. K. umowy pożyczek w kwotach ok. 3 000 zł w okresie od stycznia do listopada 2010 r. Stan ten jednak nie trwał długo, gdyż zaistniał spór co do istnienia i treści łączącej strony ugody i w ogóle tego, czy została ona zawarta. Problemem tym zajął się ponownie Sąd Okręgowy w Poznaniu, w sprawie o sygnaturze I C 31/11. W tymże oto procesie T. L. (1) wniósł o stwierdzenie nieważności umów pożyczek zawartych między powodem a P. K. w okresie od stycznia do grudnia 2010 r. ze względu na ich pozorność, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 268 800 zł z odsetkami – a w przypadku uznania, że umowy pożyczki są ważne – o zasądzenie kwoty 383 620 zł, o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności lokalu użytkowego, przy ul. (...), o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 316 800 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jego rzeczy w postaci 222 gniazd abonenckich. Powód twierdził, iż zawarł ustnie umowę ugody z pozwanym 28 stycznia 2008 r., na mocy której miał otrzymywać co miesiąc kwotę 800 EUR. Dodatkowo – P. K. miał przenieść na T. L. własność lokalu użytkowego. Pozwany miał również bezumownie korzystać z 222 gniazd abonenckich powoda. Pozwany P. K. wnosił o oddalenie powództwa, zaprzeczając wszystkim twierdzeniom powoda, w szczególności przecząc faktowi zawarcia ugody.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r. oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami procesu. W uzasadnieniu swego stanowiska sąd zaakcentował, iż T. L. nie wykazał zasadności swych roszczeń w najmniejszym nawet stopniu. Przede wszystkim sąd uznał, iż powód nie wykazał faktu zawarcia ugody w styczniu 2008 r. oraz jej treści. W tym zakresie sąd przedstawił ocenę zaoferowanego przez strony materiału dowodowego. Dodatkowo – sąd uznał za niewykazane twierdzenia powoda co do pozorności umów pożyczek. Nie wykazano również faktu własności przez powoda 222 gniazd abonenckich. Powód T. L. (1) złożył apelację od wyroku, podnosząc między innymi nieważność postępowania, z uwagi na jego nieprawidłowe reprezentowanie przez pełnomocnika z urzędu, wybiórcze potraktowanie materiału dowodowego i błąd w ustaleniach faktycznych.

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację T. L. i obciążył go kosztami postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu swego stanowiska sąd II instancji uznał za niezasadny zarzut nieważności postępowania (sygn. I ACa 516/13). Za całkowicie bezzasadne uznano również zarzuty apelującego w przedmiocie niewłaściwych ustaleń faktycznych. Sąd Apelacyjny podzielił również pogląd, iż powód nie udowodnił prawdziwości swych twierdzeń co do zawarcia umowy ugody i jej treści.

Powód złożył od wyroku sądu II instancji skargę kasacyjną. Postanowieniem z dnia 16 października 2014 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

T. L. (1) jest subiektywnie przekonany o niesłuszności wydanych w sprawie I C 31/11 wyroków – szerzej – uważa, iż nie jest rozliczony z P. K.. Usiłuje inicjować różne postępowania karne i cywilne w celu dochodzenia swych roszczeń. Składa do wszelkich możliwych organów państwa i samorządów zawodowych bardzo duże ilości pism, zawiadomień do organów ścigania, skarg, odwołań i zażaleń, w większości oczywiście bezzasadnych.

Powód złożył skargę o wznowienie postępowania w sprawie I ACa 516/13, która została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 sierpnia 2015 r. Zażalenie powoda zostało oddalone postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016 r. (sygn. II Cz 2/16).

W dniu 16 lipca 2005 r. powód skierował do Ministerstwa Sprawiedliwości skargę w trybie administracyjnym, w przedmiocie postępowań z jego udziałem, toczących się w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Skarga została rozpatrzona negatywnie pismem z dnia 28 lipca 2015 r. Skierował również do Sądu Najwyższego skargę w trybie administracyjnym o „przyjrzenie się” sprawie II CSK 212/14.

W lutym 2016 r. powód skierował do Ministerstwa Sprawiedliwości kolejną skargę w trybie administracyjnym, która została rozpatrzona negatywnie pismem z dnia 1 marca 2016 r.

Powód skierował również do Rzecznika Praw Obywatelskich wniosek w przedmiocie skargi kasacyjnej – załatwiony odmownie pismem z dnia 13 stycznia 2014 r.

Pismem z dnia 15.12.2011r. powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez P. K. (1) i C. L.. Postanowieniem z dnia 19 lipca 2012 r. postępowanie karne zostało umorzone, a następnie utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1.10. 2012 r. (sygn. III Kp 454/12).

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013 r. prokurator Prokuratury Rejonowej P. w P. umorzył śledztwo w sprawie nieprawdziwych zeznań w sprawie I C 31/11. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. utrzymał w mocy umorzenie postępowania (sygn. III Kp 36/14).

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. prokurator umorzył śledztwo w sprawie doprowadzenia T. L. (1) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Na skutek zażalenia powoda – Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie III Kp 331/14 uchylił zaskarżone postanowienie celem uzupełnienia materiału dowodowego. Postępowanie zostało ponownie umorzone. Pełnomocnik z urzędu powoda w tym postępowaniu – adw. P. P. (1), na żądanie powoda, przygotował akt oskarżenia z dnia 10 marca 2015 r. przeciwko P. K. (1), z wykorzystaniem regulacji art. 55 kpk. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie III K 50/15 umorzył postępowanie. Sąd ten stwierdził, iż akt oskarżenia został wniesiony po terminie prekluzyjnym (art. 55 § 1 kpk). Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego złożył zażalenie na to postanowienie. Postanowieniem z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie II AKz 155/15 Sąd Apelacyjny w Poznaniu utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Powód T. L. złożył do Okręgowej Rady Adwokackiej w P. zawiadomienie o sprzecznym z Zasadami Etyki i Godności Zawodu zachowaniu adw. P. P. (1). Decyzją z dnia 28 lipca 2015 r. Dziekan ORA w P. udzielił adw. P. P. (1) ostrzeżenia w związku z naruszeniem § Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu. Od decyzji odwołanie wniósł T. L. domagając się przekazania sprawy do rzecznika Dyscyplinarnego. Uchwałą z dnia 31 sierpnia 2015 r. Okręgowa Rada Adwokacka w P. w głosowaniu tajnym podjęła jednomyślnie uchwałę uchylającą decyzję Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w P. w przedmiocie udzielenia ostrzeżenia adw. P. P. (1). W uzasadnieniu stwierdzono, że – zdaniem rady – adw. P. P. (1) nie naruszył zasad etyki, złożył akt oskarżenia w terminie. Postanowieniem z dnia 29 lutego 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Rady Adwokackiej w P. postanowił odmówić wszczęcia dochodzenia w przedmiocie zachowania P. P., stwierdzając, że jego zachowanie nie wyczerpało znamion żadnego z przewinień dyscyplinarnych.

Powód zawiadamiał również organy ścigania o popełnieniu innych przestępstw na szkodę jego oraz żony – między innymi oszustwa polegającego na nieprzeniesieniu własności lokalu użytkowego, uporczywego nękania, gróźb, doprowadzenia żony powoda do choroby psychicznej oraz usiłowania samobójstwa, uszkodzenia mienia, popełnienia przestępstw przez jego pełnomocników z urzędu. Wszystkie postępowania zostały umarzone na etapie postępowania przygotowawczego.

Pismem z dnia 17 grudnia 2013 r. pełnomocnik P. K. wezwał powoda do zwrotu pobranych przez powoda kwot tytułem zawartych umów pożyczek.

Pismem z dnia 7 stycznia 2015 r. powód wezwał P. K. do wypłaty „pożyczek” ma kwotę 800 EUR miesięcznie począwszy od stycznia 2011 r. do stycznia 2015 r. W piśmie tym napisał, że „nie da spokoju” i będzie dochodził swoich praw w każdy możliwy sposób. „Da sobie spokój tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia obietnic lub gróźb”. W odpowiedzi w piśmie z dnia 12 stycznia 2015 r. pełnomocnik P. K. odmówił żądaniu T. L..

T. L. (1) został ubezwłasnowolniony częściowo postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 września 2005 r. z powodu zaburzeń schizoaafektywnych (sygn. XIV Ns 81/05).

Postanowienie uprawomocniło się w dniu 6.10.2005 r. jego odpis został przesłany w dniu 7 października 2005 r. do Sądu Rejonowego w Pile – III Wydziału Rodzinny i Nieletnich, celem wszczęcia postępowania o ustanowienie

kuratora dla częściowo ubezwłasnowolnionego T. L. (1) (sprawa III RNs 92/05). Zarządzeniem z dnia 11 października 2005 r. sędzia rodzinny zlecił przeprowadzenie wywiadu kuratorskiego celem ustalenia osoby kandydata na kuratora. W wywiadzie z dnia 20.10.2005 r. kurator zawodowy ustalił między innymi, iż kandydatem na kuratora jest żona T. A. L.. Kurator w wywiadzie ustalił również warunki mieszkaniowe i życiowe rodziny powoda. W rozmowie z kuratorem A. L. podkreśliła, że podejmuje się pełnienia funkcji kuratora. W dniu 21 listopada 200 r. w Sądzie Rejonowym w Pile odbyło się posiedzenie jawne, na którym A. L. wyraziła zgodę na pełnienie funkcji kuratora oraz złożyła przyrzeczenie. Postanowieniem z dnia 21 listopada 2005 r. Sąd Rejonowy w Pile ustanowił w sprawie III RNs 92/05 dla powoda kuratelę w osobie A. L. oraz powołał kuratora do reprezentowania ubezwłasnowolnionego częściowo i do zarządy jego majątkiem. Wydano również kuratorowi stosowne zaświadczenie. W sprawozdaniu z wywiadu kontrolnego kuratora z dnia 1 czerwca 2006 r. wskazano, iż kurator wywiązuje się z obowiązków w stopniu bardzo dobrym. W dniach: 28 listopada 2006 r., 12 grudnia 2007 r., 24 listopada 2008 r., 25 listopada 2009 r., 18 listopada 2010 r., 9 listopada 2011 r. kurator złożył sprawozdania z wykonywanej kurateli. Postanowieniami z dni: 4 stycznia 2007 r., 15 stycznia 2008 r., 2 grudnia 2008 r., 28 stycznia 2010 r., 9 lutego 2011 r., 19 października 2011 r. Sąd Rejonowy w Pile zatwierdzał sprawozdania kuratora.

Postanowieniem z dnia 19 października 2011 r. w sprawie XIV Ns 55/11 ubezwłasnowolnienie zostało uchylone. W dalszej konsekwencji postanowieniem z dnia 24 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy w Pile umorzył postępowanie wykonawcze – wobec uchylenia ubezwłasnowolnienia i kurateli.

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy wskazał, że powództwo okazało się bezzasadne.

Powód sformułował żądanie zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty łącznej 950420 zł. Z treści pozwu i jego uzasadnienia wynika, iż każdemu z pozwanych powód zarzucał popełnienie na jego szkodę różnych czynów niedozwolonych, pozostawiając sądowi ostateczną ocenę, „w jakim stopniu, który z pozwanych zawinił”. Przy takim postawieniu sprawy przez powoda, należało osobno zanalizować zachowanie każdego z pozwanych i dokonać jego kwalifikacji z punktu widzenia bezprawności, wyrządzenia szkody i jej rozmiaru i wreszcie - związku przyczynowego między szkodą a bezprawnymi zachowaniami. Dodatkowo – rozważenia wymagały podniesione przez pozwanych zarzuty przedawnienia roszczenia (o ile którekolwiek zachowanie pozwanych, przytoczone przez powoda, w ogóle uzasadniałoby zasadność roszczenia powoda). W sprawie wskazano trzech pozwanych – S. P., P. P. (1) oraz S. S. (1). W odniesieniu do S. P. powód wskazał trzy stacjonarne jednostki organizacyjne, z działalnością których wiązało się dochodzone roszczenie – art. 67 § 2 kpc) – S. (...) P. w P.. Czynności procesowe za S. P. podejmowała P. (...) (art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – Dz U 2261 z 2016 r.).

Zdaniem Sądu Okręgowego roszczenia powoda wobec S. P. okazały się bezzasadne. Zgodnie z art. 417 § 1 kc za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Dodatkowo – zgodnie z art. 417¹ § 2 kc jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

Zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy nie uzasadniał w jakimkolwiek stopniu powoda o bezprawności działań jakiejkolwiek osoby, wykonującej jakiejkolwiek czynności w imieniu S. P..

Powód zarzucił Sądowi Rejonowemu w Pile, że ustanowił niewłaściwą osobę w charakterze kuratora dla jego osoby (częściowo ubezwłasnowolnionej). Zarzut ów okazał się oczywiście bezzasadny. Z akt sprawy w przedmiocie ustanowienia i nadzoru nad kuratelą wynika, iż sąd nie miał najmniejszych obiektywnych przesłanek, by nie powoływać A. L. na funkcję kuratora. Jej problemy psychiczne oraz próba samobójcza (która miała miejsce kilka lat po uchyleniu ubezwłasnowolnienia) nie mogą automatycznie oznaczać, iż sąd opiekuńczy popełnił błąd w wyborze osoby kuratora. Sąd Rejonowy nie miał żadnych informacji o problemach psychicznych kuratora, a dodatkowo –

treść składanych przezeń sprawozdań nie mogła budzić wątpliwości w tym zakresie. Tak więc twierdzenie powoda o jakichkolwiek błędach sądu opiekuńczego w postępowaniu wykonawczym okazało się nieuzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego odnośnie do zarzutów sformułowanych pod adresem jednostek organizacyjnych S. P. w postaci wskazanych w pozwie prokuratur – to zarzuty te okazały się całkowicie bezzasadne. Jak wynika jednoznacznie z akt sprawy – w szczególności z dokumentacji dołączonej z szeregu inicjowanych przez powoda postępowań, nie można zasadnie twierdzić, iż którakolwiek ze wskazanych jednostek prokuratury dopuściła się jakichkolwiek bezprawnych względem powoda zachowań (czy to w postaci działań, czy zaniechań). To, że efekty postępowań były odmienne od oczekiwanych przez powoda, nie może oznaczać automatycznie zaistnienia jakichkolwiek uchybień w toku prowadzonych postępowań. Dodać należy, iż postanowienia umarzające postępowania karne inicjowane przez powoda były poddawane kontroli sądowej w ramach sądowego nadzoru nad postępowaniem przygotowawczym. Z treści postanowień wynika, iż (poza jednym wyjątkiem) postanowienia zostały utrzymywane w mocy. W jednym, jedynym przypadku (w opisanym wyżej sprawie III Kp 331/14), sąd uchylił wprawdzie postanowienie umarzające postępowanie przygotowawcze, polecając uzupełnienie materiału dowodowego, jednak nie może to automatycznie oznaczać jakiegokolwiek bezprawności działania prokuratora umarzającego postępowanie. Co istotne – po wykonaniu zaleceń Sądu Okręgowego wyrażonych w uzasadnieniu postanowienia z dnia 4.08.2014 r., Prokuratura Rejonowa P. uzupełniła materiał i ponownie umorzyła postępowanie. Zarzut sformułowany względem P. (...) był z kolei sformułowany przez powoda tak ogólnikowo, że trudno nawet o jego szczegółowe rozważenie. Jak już jednak była mowa, wszystkie wnioski i zawiadomienia kierowane do organów ścigania w Pile były traktowane zgodnie z obowiązującą procedurą. Wnioskom, skargom i zawiadomieniom powoda była nadawany bieg i były one załatwiane, a to, że w sposób odbiegający od oczekiwań powoda, to za mało, by twierdzić o ich bezprawności.

Zdaniem Sądu Okręgowego jeśli chodzi o zarzuty względem S. S. i P. P., to w rachubę wchodził przepis ogólny z art. 415 kc. Zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy nie uzasadnił tezy, by pozwany S. S. dopuścił się względem powoda jakiegokolwiek czynu niedozwolonego. W ocenie Sądu Okręgowego powództwo przeciwko pozwanemu wynikało z nieporozumienia. Bezsporne było, iż pozwany był pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie I C 1649/04. Bezsporne było również, iż powód sam cofnął pozew w tej sprawie i zrzekł się roszczenia, co skutkowało umorzeniem postępowania. To, że umorzenie to wywołało dalsze negatywne reperkusje w życiu powoda, nie może oznaczać, iż odpowiedzialnym za ten stan rzeczy był pozwany S. S.. Jak wynika z niespornych twierdzeń stron, to powód (bez udziału pozwanego S. S.) prowadził negocjacje ugodowe, to powód (bez udziału S. S.) miał zawrzeć z P. K. rzekomą ustną ugodę, to wreszcie powód (bez udziału S. S.) cofnął pozew i zrzekł się roszczenia. Niezrozumiałe i bezzasadne są zatem w ocenie sądu sformułowane pod adresem pozwanego zarzuty co do niedoprowadzenia do zawarcia ugody. Dodać dodatkowo należy, iż w procesie cywilnym panem procesu i rzeczywistym dysponentem roszczenia jest strona, a nie pełnomocnik. Pozwany S. S. nie mógł skutecznie zakwestionować cofnięcia pozwu przez powoda i umorzenia postępowania. Właśnie takie bowiem działania - sprzeczne z wolą mandanta - mogłyby być ewentualnie traktowane jako bezprawne.

Zdaniem Sądu Okręgowego bezzasadne okazało się roszczenie powoda względem pozwanego P. P.. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w postaci uchwały Okręgowej Rady Adwokackiej w P. z dnia 31 sierpnia 2015 r., zawartej w protokole posiedzenia nr 23/15, spóźnione wniesienie przez pozwanego aktu oskarżenia nie stanowiło deliktu dyscyplinarnego. Gdyby nawet teoretycznie założyć, iż zachowanie pozwanego wypełniło jednak znamiona deliktu, to i tak z całą pewnością powód nie wykazał, by w wyniku tego zachowania powód poniósł jakąkolwiek szkodę majątkową, gdyż nie sposób określić, iż w ewentualnym procesie karnym po skutecznym formalnie wniesieniu aktu oskarżenia, powód uzyskałby wyrok skazujący. Powód również absolutnie nie wykazał, iż określony przez niego w pozwie rozmiar szkody odpowiadał rzeczywistości. Powód określił rozmiar swej szkody w sposób całkowicie dowolny, nieodpowiadający rzeczywistości. Również z tego choćby względu roszczenie powoda przeciwko P. P. podlegało oddaleniu.

Oczywista bezzasadność roszczeń powoda tak co do zasady, jak i co do wysokości uczyniła bezprzedmiotowym rozważanie kwestii zasadności podniesionych przez niektórych pozwanych zarzutów przedawnienia. Również bezprzedmiotowe byłyby rozważania co do oceny stopnia rzekomego zawinienia każdego z pozwanych.

Zdaniem Sądu I instancji powództwo należało zatem oddalić w całości.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 98 § 1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku, w całości, złożył powód, wnosząc o „uchylenie tego wyroku i zasądzenie kwot wskazanych w pozwie, uchylenie zasądzonych kwot kosztów procesu, zasądzenie kosztów apelacji wg norm przepisanych, ewentualnie skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania“. Apelujący sprecyzował także wnioski na wypadek „utrzymania wyroku“.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna.

Wbrew zarzutom strony apelującej Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał, na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu I instancji w całości uznał i przyjął, jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303).

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny wskazuje, że zakres kontroli instancyjnej był ograniczony wyłącznie do kontroli prawidłowości zaskarżonego wyroku, w którym Sąd Okręgowy w całości oddalił powództwo skierowane przez powoda przeciwko pozwany: S. R. P., P. P. (1) oraz S. S. (1) o zapłatę solidarnie łącznie kwoty 950.420 zł w związku z popełnieniem przez pozwanych różnych czynów niedozwolonych.

W apelacji powód sformułował szereg zarzutów związanych z naruszeniem przepisów procesowych, w tym naruszeniem zasady równości, nieważnością postępowania wynikającą z odmowy przyznania mu pełnomocnika procesowego z urzędu, pominięciem wskazanych faktów istotnych dla sprawy, „nie powołaniem świadków (w tym P. K.) i biegłego“, a także „brakiem odniesienia do faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia“ wyrażającym się m.in. w braku odniesienia się do zeznań A. L., S. S. (1) i P. Ł..

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że zgodnie z utrwalonymi poglądami doktryny i orzecznictwa, by podstawa naruszenia prawa procesowego nadawała się do rozpoznania, skarżący powinien określić działanie (zaniechanie) sądu naruszające konkretny przepis postępowania i wskazywać - w nawiązaniu do hipotezy tego przepisu - na czym polegało jego naruszenie a także wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie.

Zarzuty powoda sprecyzowane w apelacji koncentrowały się głównie wokół błędów w ustaleniach faktycznych oraz oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, w tym pominięcia wskazanych dowodów, co należało odnieść do naruszenia art 233 § 1 k.p.c. Podkreślić jednak należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (orzeczenie SN z 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl.; oraz z 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00, "Wokanda" 2000/7/10).

Podzielając powyższe poglądy prawne i odnosząc je do realiów niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że apelujący zarzucając naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów nie podał, jakim zasadom logicznego myślenia czy zasadom doświadczenia życiowego uchybił Sąd I instancji. W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Okręgowy nie dopuścił się w żaden sposób naruszenia zasady wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c. Skuteczne postawienie tego zarzutu nie może bowiem polegać na przeciestawieniu ustaleniom Sądu I instancji ustaleń korzystnych dla strony, tak jak to uczynił apelujący, np. w odniesieniu do ustaleń odnośnie istnienia pożyczek (w ocenie powoda kwoty przekazywane mu przez P. K. (1) nie były pożyczkami, a formą rozliczenia), okoliczności dotyczących współpracy powoda z P. K. (1), czy ustaleń odnośnie do umocowania A. L. w zakresie pełnienia obowiązków kuratora T. L. (1).

Nie jest zasadny także zarzut nieważności postępowania, która w ocenie apelującego miała się wyrażać w odmowie przyznania pełnomocnika procesowego z urzędu. Sąd Okręgowy trafnie uznał bowiem, że powód nie wymagał pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Powód samodzielnie prowadził proces, był aktywny i składał liczne wnioski dowodowe, przedstawiał tę argumentację na poparcie swoich racji. Udział profesjonalnego pełnomocnika nie była zatem konieczny.

Ponadto powód kierował zarzuty do wyroku wydanego w sprawie I C 31/11 Sądu Okręgowego w Poznaniu, jednakże ocena prawomocnego wyroku wydanego w innej sprawie jest poza zakresem rozpoznania w niniejszej sprawie, tym bardziej, że powód wykorzystał już środki prawne do zakwestionowania tego rozstrzygnięcia, w szczególności postanowieniem z dnia 16 października 2014 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania. Niniejszy proces dotyczył zaś innych roszczeń, innych faktów i innych stron. Z tego też względu Sąd Okręgowy - wbrew zarzutom apelującego – trafnie oddalił wnioski dowodowe powoda, o przesłuchanie świadka P. K. i J. K., gdyż nie miałyby to wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego – Sąd Okręgowy nie naruszył też przepisów prawa materialnego, prawidłowo uznając, że roszczenia powoda nie mają uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa.

Roszczenia powoda wobec S. P. okazały się bezzasadne i nie mające oparcia ani w przepisie art. 417 § 1 kc ani też art. 417⁽¹⁾ § 2 kc. W odniesieniu do S. P. powód wskazał trzy *stationes fisci* – (...) P. w P.. Czynności procesowe za S. P. podejmowała P. (...) (art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej). Jednakże zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie uzasadniał uznania bezprawności działań jakiegokolwiek osoby, wykonującej czynności w imieniu pozwanego S. P.. Sąd Apelacyjny w pełni podziela zatem ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie.

Oceniając roszczenie powoda względem pozwanych S. S. (1) i P. P. (1) należało wziąć pod uwagę ogólne przesłanki deliktu z art. 415 kc, zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Jak trafnie ustalił Sąd Okręgowy - zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy nie uzasadnił tezy, by pozwany S. S. (1) dopuścił się względem powoda jakiegokolwiek czynu niedozwolonego. Pozwany był pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie I C 1649/04, jednakże w sprawie tej to powód sam cofnął pozew i zrzekł się roszczenia, co skutkowało umorzeniem postępowania. Natomiast okoliczność, że umorzenie postępowania wywołało negatywne skutki dla powoda nie może oznaczać, iż odpowiedzialność deliktową za ten fakt ponosi pozwany S. S. (1).

Podobnie bezzasadne okazało się roszczenie powoda względem pozwanego P. P. (1), który był pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie III Kp 331/14. Spóźnione wniesienie przez pozwanego aktu oskarżenia nie stanowiło deliktu dyscyplinarnego, a co najistotniejsze - powód nie wykazał, by w wyniku tego zachowania poniósł jakąkolwiek szkodę majątkową, gdyż nie sposób określić, iż w ewentualnym procesie karnym po skutecznym formalnie wniesieniu aktu oskarżenia, wydanoby wyrok skazujący.

Reasumując – Sąd Apelacyjny zgodził się ze stanowiskiem Sądu I instancji, że roszczenia powoda wobec wszystkich pozwanych były bezzasadne.

Z tych wszystkich względów podnoszone przez powoda zarzuty nie zasługiwały na uwzględnienie, co skutkowało oddaleniem apelacji zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny rozstrzygnął zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. zasadzając od powoda na rzecz pozwanych: P. P. (1) i S. S. (1) kwoty po 2.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, a także zasadzając od powoda na rzecz S. (...) kwotę 2.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Andrzej Adamczuk Małgorzata Gulczyńska Jacek Nowicki

--	--	--